

Läget i länet

Arbetsmarknad och ekonomi

juni 2016

Länsstyrelsen
Stockholm

Läget i länet är en sammanställning av nyheter och statistik som tar sikte på att belysa det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmäneconomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från källor som Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats vid Avdelningen för Tillväxt, Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Kontaktuppgifter:

Per Bark, analytiker

Länsstyrelsen i Stockholms län

Avdelningen för tillväxt

Mobil: 070 520 50 68

e-post: per.bark@lansstyrelsen.se

Den svenska ekonomin fortsatte att växa, men i svagare takt än under avslutningen av 2015

I maj publicerade Kommissionen sin prognos för utvecklingen i euroområdet, EU och dess medlemsländer. På ett övergripande plan räknar Kommissionen med en måttlig tillväxt i unionen på strax under två procent för 2016 och 2017. Utsikterna för Sverige ser bättre ut och den prognostiserade tillväxten 2016 och 2017 är högre än den förväntade utvecklingen i EU, men lägre jämfört med 2015. Prognoserna är osäkra och till de nedåtrisker som Kommissionen ser räknas t.ex. osäkerhet kring Kinas ekonomiska utveckling och den kommande folkomröstningen kring Storbritanniens fortsatta medlemskap i EU. För svensk del lyfts hushållens skulder kopplade till bolånen upp som en riskfaktor. En prisnedgång kan dämpa tillväxten, den privata konsumtionen och nödvändiga bygginvesteringar.

Under det första kvartalet 2016 fortsatte den svenska ekonomin att växa, men tillväxten dämpades något efter den starka utvecklingen under 2015. Precis som tidigare var det den privata konsumtionen och bygginvesteringar som drev tillväxten medan bidraget från utrikeshandeln var negativt. Jämfört med närmast föregående kvartal beräknades BNP-tillväxten till 0,5 procent, vilket alltså var lägre ökningstakt än under 2015 men i nivå med genomsnittet under de fem senaste åren. Även Stockholms Handelskammars så kallade konjunkturindikator visar på en dämpad, men ändå fortsatt god konjunktur.

I början av juni presenterade Arbetsförmedlingen sin prognos över utveckling på arbetsmarknaden i Stockholms län fram till och med 2017. Överlag förväntas utvecklingen vara stark och många nya jobb kommer att skapas. Stockholm kommer att utvecklas starkare än övriga län och förväntas svara för drygt 40 procent av rikets samlade sysselsättningstillväxt.

Sammanfattning

- ▶ Sysselsättningen (15-74 år) i Stockholms län beräknas till 70,2 procent. Totalt sysselsätter länets arbetsmarknad 1 173 500 personer
- ▶ Trenden om fortsatt sjunkande andel undersysselsatta fortsätter
- ▶ 88 800 personer är arbetslösa i Stockholms län. Det motsvarar en arbetslöshetsnivå på 7,0 procent, vilket kan jämföras med 7,8 procent i övriga riket
- ▶ Bland kvinnor sjunker arbetslösheten från 8,1 till 6,8 procent på ett års sikt. För männen lämnas arbetslösheten mer eller mindre oförändrad (7,2 procent)
- ▶ Ungdomsarbetslösheten (15-24 år) beräknas till 20,6 procent. För unga kvinnor sjunker arbetslösheten till 16,7 procent
- ▶ Arbetsförmedlingens prognos för perioden 2016-2017 tyder på en fortsatt stark utveckling på länets arbetsmarknad
- ▶ Näringslivets omsättning ökade med drygt tre procent under det fjärde kvartalet 2015
- ▶ Antal nystartade företag och antalet företagskonkurser ökade under årets fem första månader
- ▶ Länets befolkning ökade med knappt 7 800 personer under det första kvartalet

I det följande behandlas arbetsmarknaden, nystartade företag, konkurser och näringslivets omsättning i Stockholms län. Underlaget avslutas med övriga nyheter i korthet som relaterar till den allmänekonomiska utvecklingen. I *tabell 1* redovisas några av regionens nyckeltal.

Nyckeltal	Referensperiod	2016	2015	Förändring
Sysselsättning	Första kvartalet	70,2	70,2	0 p.e
Arbetslöshet	Första kvartalet	7	7,7	-0,7 p.e
Omsättning ¹	-	n/a	n/a	3,2 %
Nystartade företag	Första kvartalet	6 740	6 287	7,2 %
Konkurser	Första kvartalet	483	479	0,8 %
Varsel	Första kvartalet	2 769	4 387	-37 %

Tabell 1. Några nyckeltal för Stockholmsregionen

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Denna bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Se bilaga 1 för mer information kring arbetsmarknadsstatistik, AKU och om revideringen av AKU för åren 2010-2012.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken första kvartalet 2016. Förändringen på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med första kvartalet 2015.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

- ▶ **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15-74 år (SCB).
- ▶ **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften (SCB).

Oförändrad andel sysselsatta

Antalet sysselsatta (15-74 år) i Stockholms län uppgick under det första kvartalet 2016 till 1 173 500 personer, vilket är drygt 17 000 fler än vid motsvarande tidpunkt 2015². Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 70,2 procent vilket är en oförändrad nivå jämfört med 2015, se *diagram 1* och 2.

¹ Omsättningen i näringslivet avser fjärde kvartalet 2015 jämfört med fjärde kvartalet 2014 (kalender- och inflationsjusterat)

² Ökningen är däremot inte statistiskt signifikant

Sedan 2009 har antalet sysselsatta ökat med 133 000 personer och ökningen följer utvecklingen av antalet arbetade timmar, se *diagram 3*.

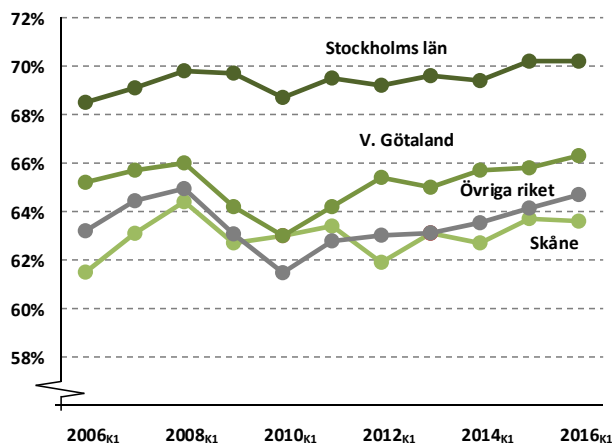

Diagram 1. Andel sysselsatta i storstadsregionerna och övriga riket (ex. Stockholms län), 2006_{K1}-2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

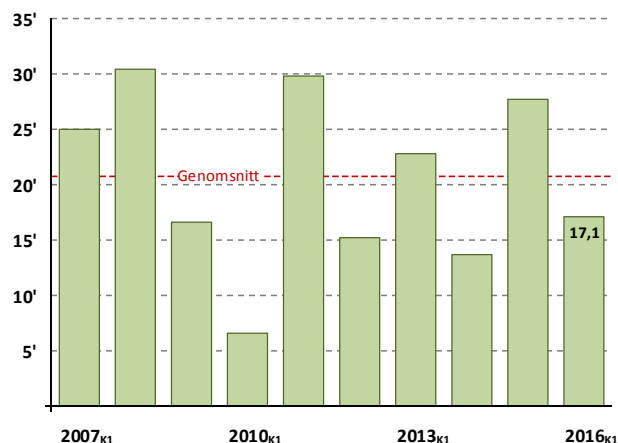

Diagram 2. Förändring antal sysselsatta på ett års sikt (1 000-tal) i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

Männens sysselsättning (72,4 procent) är alltså högre än kvinnornas (68,1) och män arbetar fortsatt fler timmar jämfört med kvinnor. I riket som helhet ökade antalet sysselsatta med 71 500 personer. Det innebär en sysselsättningsgrad på 65,9 procent. Om Stockholms län exkluderas beräknas sysselsättningen i övriga riket till 64,7 procent. I de två övriga storstadsregionerna, Västra Götaland och Skåne, uppgick sysselsättningen till 66,3 respektive 63,6 procent.

Näst högst sysselsättning noterades i Halland (69,6 procent) följt av Jönköpings län (68,4). Män har en högre sysselsättning än kvinnor i samtliga län. I genomsnitt uppgår skillnaden till fyra procentenheter. I Stockholm är skillnaden drygt fyra procentenheter medan motsvarande skillnad i Halland och Västernorrland beräknas till 9,5 respektive 9 procentenheter. Se *bilaga 2* för sysselsättningsstatistik i övriga län.

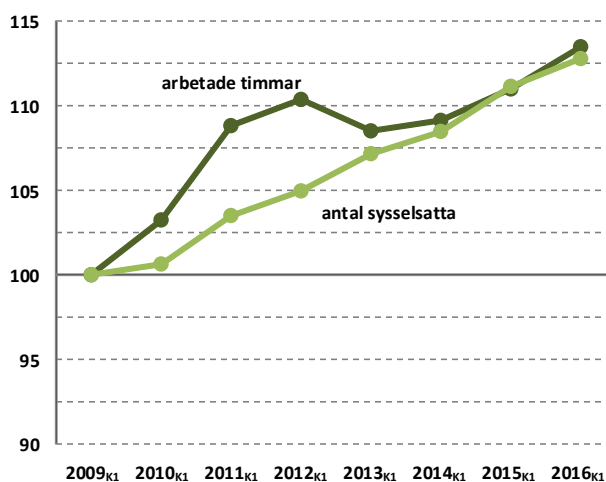

Diagram 3. Index, antal arbetade timmar och antal sysselsatta i Stockholms län 2009_{K1}-2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

Den övergripande bedömningen är att arbetsmarknaden i Stockholms län är fortsatt stark. Det visar sig inte enbart i en hög sysselsättning utan även från rekryteringsidan. Under det första kvartalet fanns det knappt 11 000 vakanser, det vill säga obemannade jobb som kan tillträdas omedelbart, i Stockholms län. Det motsvarar 38 procent av samtliga vakanser och innebär en högre vakansgrad³ i Stockholms län jämfört med övriga riket. En hög vakansgrad visar på en god rekryteringsvilja men signalerar samtidigt att arbetsgivarna har svårt att finna den kompetens som man söker. Matchning på arbetsmarknaden är en av regionens stora utmaningar. På sikt riskerar en ineffektiv matchning att hämma den ekonomiska tillväxten och lyckas företagen inte finna rätt kompetens kommer verksamheterna att utvecklas på andra ställen.

³ Vakansgraden definieras som antalet obemannade lediga jobb i förhållande till antalet anställda i respektive redovisningsgrupp. Vakansgraden visar relativ brist på arbetskraft. Ju högre vakansgrad, desto högre är den relativa bristen på arbetskraft.

När det gäller lediga jobb (som är ett bredare mått) svarar regionen för 35 procent av rikets samtliga lediga jobb.

Sysselsättning bland utrikes och inrikes födda

På ett års sikt kan inga (signifikanta) skillnader i utvecklingen mellan inrikes och utrikes födda i Stockholms län noteras, se *diagram 4* och *5*. Inrikes födda (71,9 procent) har alltså en signifikant högre sysselsättning jämfört med utrikes födda (65,5). Samtidigt har båda grupperna, även uppdelat på kvinnor och män, en högre sysselsättning i Stockholms län jämfört med övriga riket. Utrikes födda män i Stockholm har alltså en högre (skattad) sysselsättning än inrikes födda män i övriga riket.

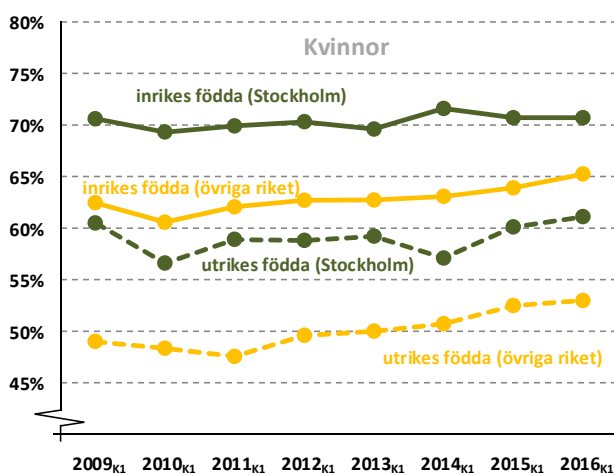

Diagram 4. Kvinnors sysselsättning, utrikes och inrikes födda i Stockholms län och övriga riket. **Källa:** SCB/AKU

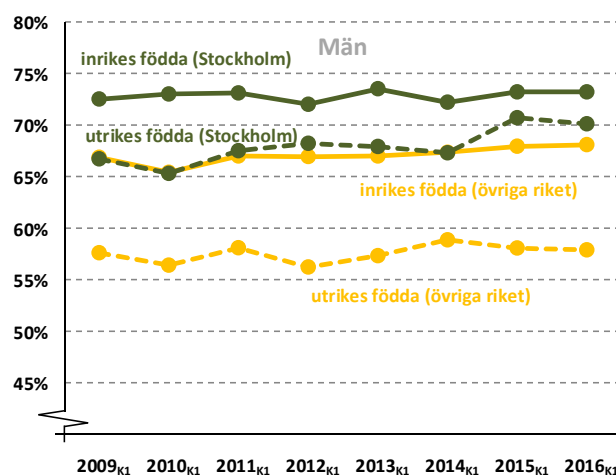

Diagram 5. Mäns sysselsättning, utrikes och inrikes födda i Stockholms län och övriga riket. **Källa:** SCB/AKU

Sedan 2009 har ökningen i antalet sysselsatta fördelat sig jämt mellan inrikes och utrikes födda. Beräknat i förhållande till respektive grupps storlek har antalet sysselsatta utrikes födda ökat med 30 procent medan motsvarande utveckling för inrikes födda är åtta procent.

Trenden om sjunkande andel undersysselsatta fortsätter

Bland de sysselsatta finns personer som vill och kan arbeta mer än vad de vanligen gör, så kallade undersysselsatta⁴. Gruppen utgör en del av det outnyttjade arbetskraftsutbudet och visar hur många sysselsatta det finns vars arbetskraft inte tas tillvara fullt ut.

I såväl riket som Stockholms län kan en trend om sjunkande andel och antal undersysselsatta observeras, se *diagram 6* och *7*. Beräknat i förhållande till antalet sysselsatta uppgår andelen till drygt fem procent. Räknet i antal uppgick antalet undersysselsatta i Stockholms län till knappt 63 000 personer, varav 53 procent är män. En dryg femtedel av de undersysselsatta är ungdomar (15-24 år) samtidigt som ungdomar bara representerar tio procent av samtliga sysselsatta. I övriga riket definieras knappt 200 000 personer som undersysselsatta, varav 55 procent är kvinnor.

⁴ Omfattar personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de skulle vilja göra och som hade kunnat börja arbeta mer under mätveckan eller inom 14 dagar från mätveckans slut

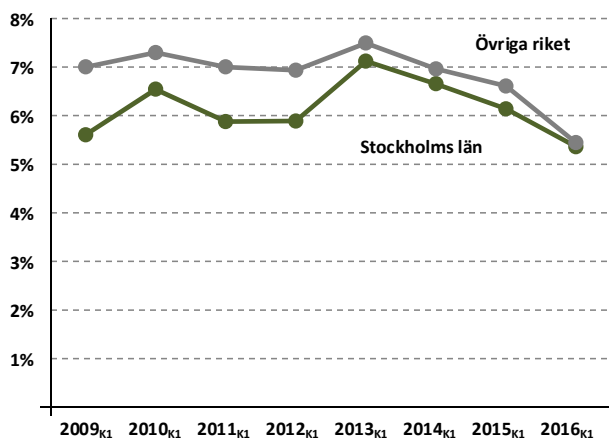

Diagram 6. Andel undersysselsatta i Stockholms län och övriga riket, 2009_{K1}-2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

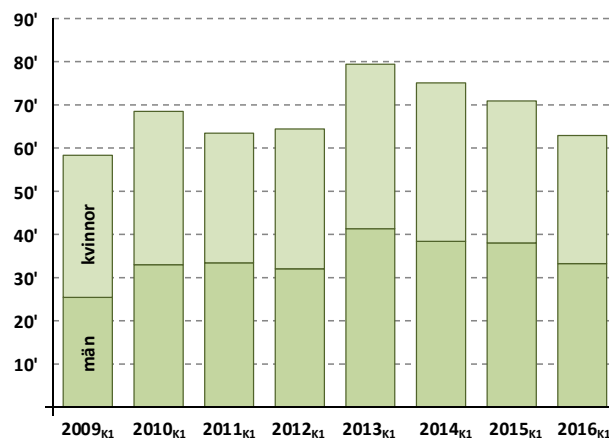

Diagram 7. Antal undersysselsatta (1000-tal), uppdelat på kvinnor och män i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

Bland de anställda har drygt 166 000 personer en tidsbegränsad anställning. Det motsvarar 16 procent av samtliga anställda. Tidbegränsad anställning uttryckt som andel av samtliga anställda är högre hos ungdomar (51 procent) och utrikes födda (20 procent). Bland ungdomar är kvinnor i viss mån överrepresenterade medan fördelningen mellan kvinnor och män i gruppen utrikes födda är jämn.

Oförändrad sysselsättningsnivå i Stockholm stad

I Stockholm stad har sysselsättningen legat på i stort sett samma nivå under ett antal år. För det första kvartalet beräknas sysselsättningen till 73 procent, se *diagram 9*. Huvudstaden har därmed en signifikant högre sysselsättning än övriga storstadskommuner.

I Göteborg ökar sysselsättningen med 3,8 procentenheter till 68,5 procent. En liknande ökningen kunde noteras i den senaste versionen av *Läget i länet- arbetsmarknad & ekonomi*⁵ och det står klart att Göteborg för närvarande har en god utveckling. Det är särskilt bland kvinnor som sysselsättningen har ökat och kvinnor (69 procent) har nu en högre skattad sysselsättning än män (68). I Malmö och Stockholm (och i samtliga län) är förhållandet det omvända, se *diagram 9*.

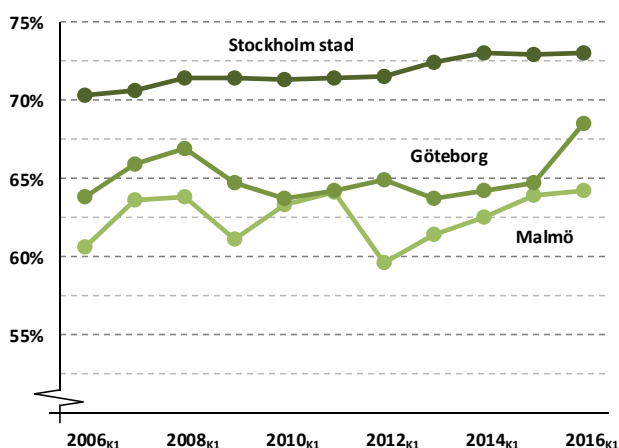

Diagram 8. Sysselsättning (15-74 år) i storstadskommunerna, 2006_{K1}-2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

Diagram 9. Sysselsättning bland kvinnor och män i storstadskommunerna, 2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

⁵ Som avsåg det fjärde kvartalet 2015 jämfört med fjärde kvartalet 2014

Den förväntade sysselsättningsutvecklingen framöver

Arbetsförmedlingens prognos visar på en kraftig sysselsättningstillväxt för 2016 och 2017, inte minst inom byggverksamhet, privata tjänster och offentliga tjänster. Sammantaget förväntas länet svara för mer än 40 procent av den totala sysselsättningsökningen för perioden. Andra län med en förväntad stark utveckling – men inte lika stark som i Stockholm – är Västra Götaland, Skåne, Östergötland och Uppsala län.

Samtidigt finns det tecken på att konjunkturen har mattats av vilket inte minst BNP-utvecklingen indikerar. Andra tecken är Konjunkturinstitutets mätningar över hushållens inställning till den egna ekonomin och det allmänna ekonomiska läget. Både det så kallade mikro- och makroindexet sjönk under maj. I Stockholms län bedöms konjunkturen vara starkare än normalt, men sysselsättningstillväxten (i antal) var svagare under första kvartalet jämfört med fjärde kvartalet 2015⁶.

Under juni presenterade även Länsstyrelsens sin rapport *Stockholm 2025 – en utbildnings- och arbetskraftsprognos*. Efterfrågan på arbetskraft beräknas öka med 20 procent (motsvarande 225 000 personer) fram till 2025. Motsvarande utveckling i Skåne och Västra Götaland förväntas uppgå till tio respektive nio procent. Därmed förväntas huvudstadsregionen att förstärka sin position som rikets sysselsättningsmotor. Rapportens huvudfokus är dock att prognostisera tillgång och efterfrågan på olika utbildningsgrupper fram till och med år 2025. På gymnasial nivå beräknas underskottet vara stort bland yrkesutbildade inom t.ex. omvårdnad, barn- & fritid och fordon. På eftergymnasial nivå beräknas stora brister på t.ex. lärare, datautbildade och specialistsjuksköterskor⁷.

Sjunkande arbetslöshet bland kvinnor i Stockholms län

Antalet arbetslösa i Stockholms län räknades till 88 800 personer under det första kvartalet. Det kan jämföras med 96 000 personer under 2015. I förhållande till arbetskraften beräknas arbetslösheten därmed till 7 procent, se *diagram 10* och *11*. Antalet arbetslösa kvinnor minskar med 7 500 personer och i förhållande till arbetskraften minskar arbetslösheten därmed från 8,1 till 6,8 procent. För männen lämnas arbetslösheten mer eller mindre oförändrad och uppgår till 7,2 procent. I övriga riket bestäms arbetslösheten till 7,8 procent. I Västra Götaland ligger arbetslösheten (7,1 procent) numera i nivå med Stockholms län medan den beräknas till 9,5 procent i Skåne. Den goda utvecklingen i Västra Götaland förklaras av en god utveckling bland kvinnor. Se *bilaga 2* för arbetslöshetstatistik i övriga län.

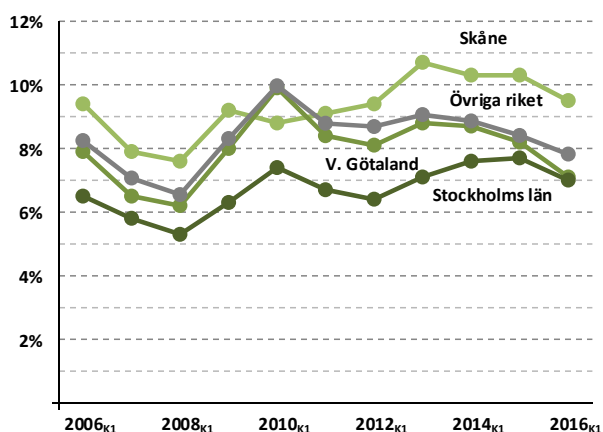

Diagram 10. Arbetslöshet i storstadsregionerna och övriga riket, 2006_{k1}-2016_{k1}. **Källa:** SCB/AKU

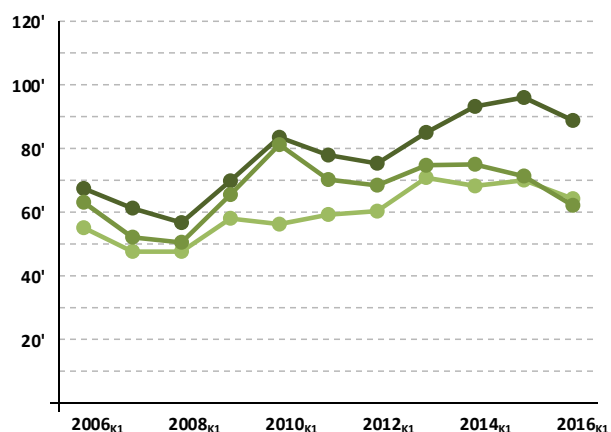

Diagram 11. Arbetslösa (tusentals) i storstadsregionerna och övriga riket 2006_{k1}-2016_{k1}. **Källa:** SCB/AKU

⁶ Om man jämfört utvecklingen på ett års sikt i för de respektive kvartalen

⁷ Se vidare <http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2016/rapport-2016-16.pdf>

Bland inrikes födda 25 år eller äldre är arbetslösheten mycket låg. Under första kvartalet uppgick arbetslösheten i gruppen till 2,7 procent. För utrikes födda beräknades arbetslösheten till drygt 12 procent i motsvarande åldergrupp och skillnaderna mellan kvinnor och män är små.

Enligt Arbetsförmedlingen⁸ prognos kommer arbetslösheten att vara mer eller mindre oförändrad under prognosperioden som sträcker sig fram till 2017.

Personer berörda av varsel

Under årets fem första månader har knappt 4 400 personer varslats om uppsägning i Stockholms län. Det motsvarar en minskning på 27 procent jämfört med motsvarande period 2015. Beräknat på första kvartalet uppgick minskning till 37 procent.

Arbetslöshetens genomsnittliga längd: 45 veckor

Den genomsnittliga arbetslöshetens längd beräknas till drygt 45 veckor för personer 25 år eller äldre. Utvecklingen under det senaste året tyder på en ökad skillnad mellan kvinnor och män. För männen uppgick den genomsnittliga längden till 54 veckor vilket kan jämföras med motsvarande genomsnitt för kvinnor på 37 veckor, se *diagram 12*. Omkring 15 procent har en arbetslöshetsperiod som är fyra veckor eller kortare, medan 38 procent har en arbetslöshet som pågått i mer än 27 veckor. Den sistnämnda gruppen drar av förklarliga skäl upp genomsnittet kraftigt, se *diagram 13*. Bland ungdomar (15-24 år) uppgår den genomsnittliga längden till 11 veckor och drygt hälften har varit arbetslösa fyra veckor eller kortare.

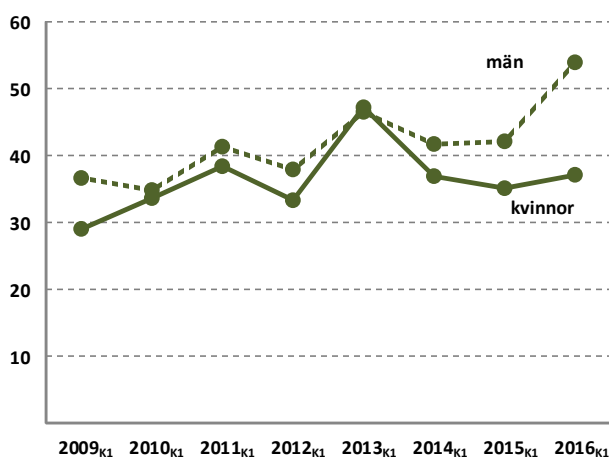

Diagram 12. Arbetslöshetens genomsnittliga längd (i veckor) för kvinnor och män i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

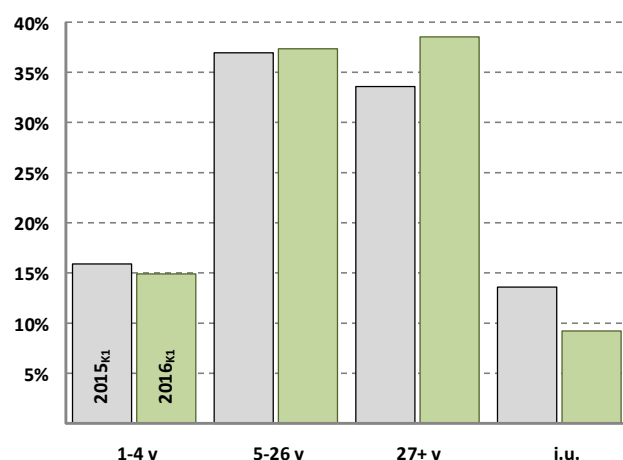

Diagram 13. Arbetslöshetens längd i Stockholms län, grupperat. **Källa:** SCB/AKU

Arbetsförmedlingen har identifierat fyra grupper som bedöms ha en högre sannolikhet att hamna i långa arbetslöshetstider och som därmed har en utsatt ställning på arbetsmarknaden; (1) arbetslösa med enbart förgymnasial utbildning, (2) arbetslösa födda utanför Europa, (3) arbetslösa med funktionsnedsättning och (4) arbetslösa äldre. Under de senaste åren är det framförallt dessa grupper som svarat för den antalsmässiga ökningen av arbetslösa, medan bidraget från övriga grupper varit mer eller mindre oförändrat. Vid utgången av april 2016 tillhörde tre av fyra inskrivna arbetslösa en eller flera av grupperna. För drygt tio år sedan var motsvarande andel 50 procent.

⁸ Nu använder Arbetsförmedlingen ett annat mått än AKU så nivåerna bör inte jämföras men däremot brukar riktningarna samvariera väl

Sjunkande arbetslöshet bland unga kvinnor

Antal arbetslösa ungdomar (15-24 år) beräknas till drygt 29 000 personer vilket motsvarar en tredjedel av samtliga arbetslösa. Arbetslösheten - definierat som antal arbetslösa i förhållande till arbetskraften - bestäms därmed till 20,6 procent (se *diagram 14*) att jämföra med 22,2 procent i övriga riket. Det bör i sammanhanget uppmärksammas att bland de arbetslösa ungdomarna är 20 000 heltidsstuderande, se *diagram 15*.

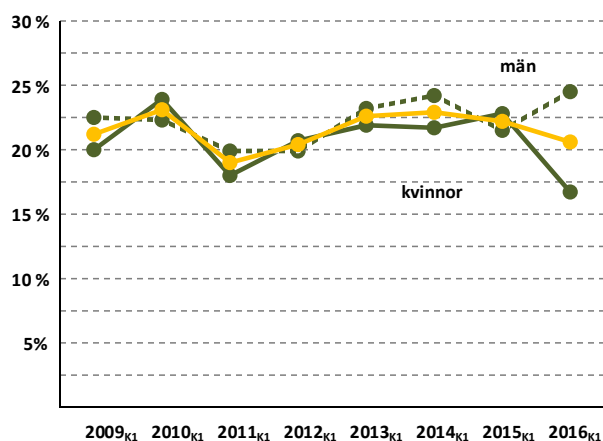

Diagram 14. Arbetslöshet bland ungdomar, kvinnor och män i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

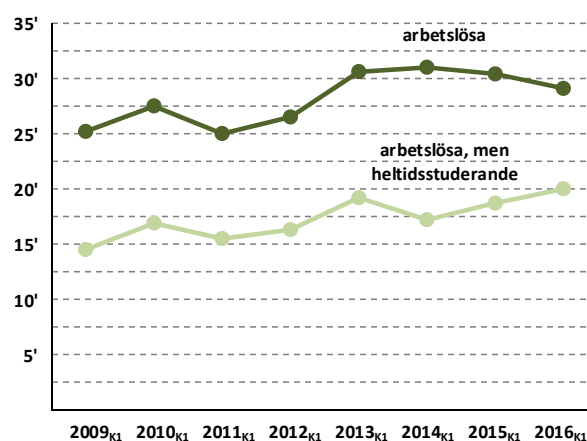

Diagram 15. Antal arbetslösa och heltidsstuderande i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU

Bland unga kvinnor har utvecklingen under det senaste året varit positiv. Arbetslösheten minskade till 16,7 procent. För männen beräknas arbetslösheten bland ungdomar till 24,5 procent. I gruppen utrikes födda ungdomar är en knapp tredjedel av arbetskraften arbetslös⁹, vilket kan jämföras med omkring 40 procent i övriga riket.

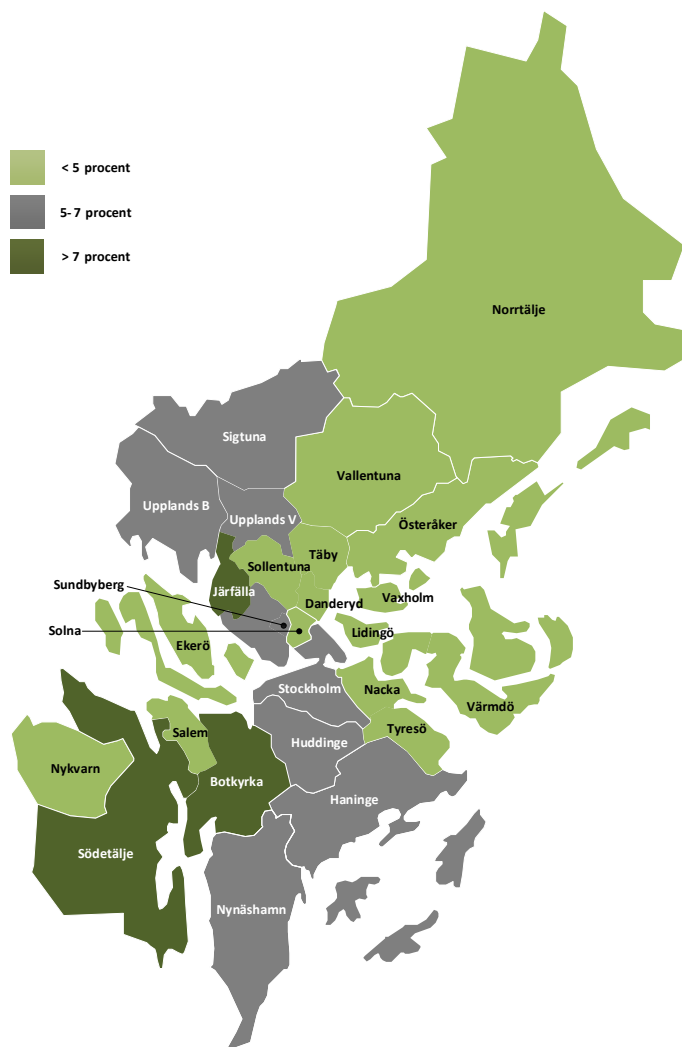
Arbetslösheten i länets kommuner

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program, se *bilaga 1* för mer information.

Danderyd, Vallentuna, Ekerö, Täby och Vaxholm hör alla till de tio kommuner som har lägst arbetslöshet i riket som helhet. Därutöver är det tre kommuner – Järfälla, Botkyrka och Södertälje – som har en högre arbetslöshet än riksgenomsnittet. Under det senaste året har *antalet* arbetslösa ökat i Upplands Väsby, Huddinge, Haninge, Tyresö, Nykvarn, Täby, Sollentuna, Nacka och Sundbyberg medan minskning har skett i övriga kommuner. På ett övergripande plan kan det konstateras att Stockholm stad står för i stort sett hela

⁹ Till följd av att statistiken är en urvalsundersökning tillåter inte materialet att dela upp gruppen ungdomar och utrikes födda på kvinnor och män (på regional nivå)

länets minskning (i antal), medan läget sammantaget är oförändrad i länets övriga kommuner¹⁰. Omräknat i förhållande till arbetskraften har arbetslösheten ökat i Sollentuna, Haninge och Upplands Väsby medan den har varit oförändrad eller minskat i länets övriga kommuner. Se *bilaga 3* för arbetslösheten uppdelat på kvinnor och män i länets kommuner.

Karta 1. Arbetslösheten indelat i grupper i länets kommuner, maj 2016. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Kommun	Arbetslösa
Danderyd	2,1
Vallentuna	2,2
Ekerö	2,3
Täby	2,5
Vaxholm	2,6
Lidingö	3,3
Österåker	3,3
Värmdö	3,4
Nykvarn	3,6
Tyresö	3,8
Salem	4,2
Solna	4,2
Norrtälje	4,2
Nacka	4,4
Sollentuna	4,7
Nynäshamn	5,5
Upplands Väsby	5,9
Stockholm	5,9
Upplands-Bro	6,0
Huddinge	6,1
Sigtuna	6,8
Sundbyberg	6,8
Haninge	6,9
Järfälla	7,9
Botkyrka	11
Södertälje	14,7
<hr/>	
Riket	7,3
Länet	6

Tabell 2. Arbetslösheten i länets kommuner, maj 2016. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Som en generell regel har kommuner med en låg arbetslöshet i arbetskraften som helhet även en låg arbetslöshet i grupperna ungdomar (18-24 år) och utrikes födda, se *tabell 3-6*.

Södertälje som efter Lessebo (Kronobergs län) har rikets högsta arbetslöshet som helhet har en arbetslöshet bland utrikes födda som uppgår till 27 procent. Det är naturligtvis högt, men jämfört med rikets alla kommuner är det fler än 100 kommuner som har en högre arbetslöshet bland utrikes födda än Södertälje. Detsamma gäller för gruppen ungdomar; strax under 100 kommuner har en högre ungdomsarbetslöshet än Södertälje.

¹⁰ Utvecklingen skiljer sig åt mellan kommunerna, men betraktat som "en geografi" är läget oförändrat i de 25 kommunerna

Södertälje, Botkyrka och Järfälla har under ett antal år haft länets högsta arbetslöshetstal. Det har i viss utsträckning även gett utslag när man studerar inkomster. Jämfört med 2011 har den genomsnittliga förvärvsinkomsten (för personer 20 år eller äldre) ökat mest i Solna, Sundbyberg och Stockholm fram till 2014. I Solna ökade inkomsterna allra mest (10,8 procent), medan Södertälje och Botkyrka noterade den lägsta ökningstakten i länet på strax under fem procent. Botkyrka placerar sig - trots en hög arbetslöshet – ändå i mitten bland länets kommuner.

Ökat nyföretagande och svag ökning av antalet konkurser

Under årets fem första månader startades knappt 11 200 företag i Stockholms län. Det är 14 procent fler än under 2015 och nästan i nivå med rekordåret 2011, se *diagram 16*. En liknande utveckling med ökat nyföretagande kan noteras i såväl Skåne som Västra Götaland, se *tabell 7*. I Stockholms län och Skåne var utvecklingen särskilt stark under maj månad. Stockholm svarar fortsatt för 36 procent av rikets nyföretagande. Nyföretagandet steg i alla länets kommuner förutom Lidingö, Nykvarn, Salem, Vaxholm och Värmdö, se *bilaga 4*. Sett enbart till första kvartalet var ökningen 7,2 procent.

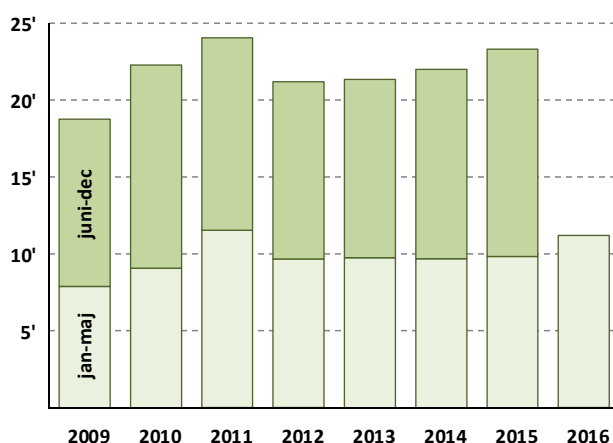

Diagram 16. Antal nystartade företag (tusentals) i Stockholms län, 2009-2016. **Källa:** SCB

Ref. period	Stockholms län	Skåne	V. Götaland
2016 _{jan-maj}	11 196	3 848	4 830
2015 _{jan-maj}	9 827	3 362	4 321
▲ (procent)	14	14	12

2016 _{maj}	2 259	778	914
2015 _{maj}	1 843	603	800
▲ (procent)	23	29	14

Tabell 7. Antal nystartade företag i storstadsregionerna. **Källa:** SCB

Under årets första fem månader försattes drygt 900 företag i konkurs i Stockholms län. Det var marginellt¹¹ fler än under motsvarande tidsperiod 2015, men lägre än under tidsseriens övriga år, se *diagram 17*. I Skåne och Västra Götaland minskade antalet konkurser med 13 respektive tio procent. Nio

¹¹ En ökning på 3,3 procent t.o.m. maj. Beräknat på första kvartalet uppgick ökningen till 0,8 procent

av de konkursdrabbade företagen i Stockholms län hade 20 eller fler anställda. Antalet anställda personer i de konkursdrabbade företagen räknades till 2 064. Det motsvarar en liten ökning jämfört med 2015, men är lägre än tidsperiodens genomsnitt under tidserien, se *diagram 18*.

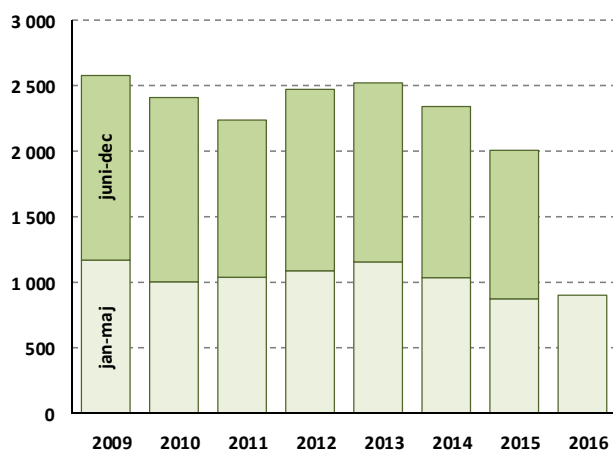

Diagram 17. Antal företagskonkurser i Stockholms län, 2009-2016. **Källa:** SCB

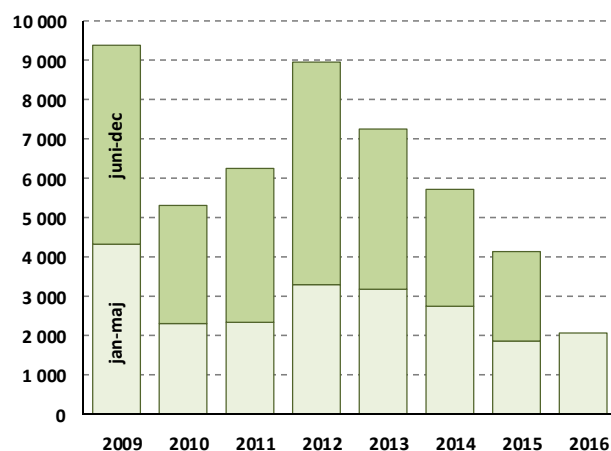

Diagram 18. Antal anställda i konkursdrabbade företag i Stockholms län, 2009-2016. **Källa:** SCB

Fördelat på näringsrenar svarade byggindustrin för flest antal företagskonkurser (174), följt av företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik (137) och parti- och provisionshandel (83). Länets fördelning av konkurserna över näringsgrenarna liknar övriga rikets. För hur företagskonkurser fördelar sig mellan länets kommuner, se *bilaga 5*.

Näringslivets omsättning

Näringslivets omsättning

Statistiken kring näringslivets omsättning beställs från SCB och bygger på momsregistrerade företags skyldighet att lämna uppgifter om mervärdesskatt i en separat skattedeclaration till Skatteverket.

Näringslivets omsättning utvecklades starkare under andra halvåret 2015. För det fjärde kvartalet ökade omsättningen med drygt tre procent på ett års sikt, räknat i fasta priser och kalenderkorrigerat, se *diagram 19*. Det är visserligen svagare jämfört med tredje kvartalet, men något över genomsnittet för tidserien. Omsättningsutvecklingen drevs av tjänstesektorn. Det var första gången sedan andra kvartalet 2014 som tjänstesektorn hade en starkare utveckling än tillverkningsindustrin. Beräknat för helåret ökade omsättningen med 2,3 procent, vilket är lägre än under 2014 (tre procent) men högre än 2012 och 2013. Sedan 2008 har omsättningen i regionens näringsliv ökat med 20 procent, där 2010 var det år som bidrog mest till den totala ökningen under tidsperioden.

Byggverksamhet fortsätter att ha en positiv utveckling. Under fjärde kvartalet ökade omsättningen omkring åtta procent vilket är högre än genomsnittet för tidsserien men det är samtidigt en klart lägre ökningstakt jämfört med 2015 års tre första kvartal. Trots det bidrar branschen positivt till näringslivets totala omsättningsutveckling. Hotell och restaurang utvecklades i nivå med branschens genomsnitt och bidrog också till att höja det totala näringslivets omsättning.

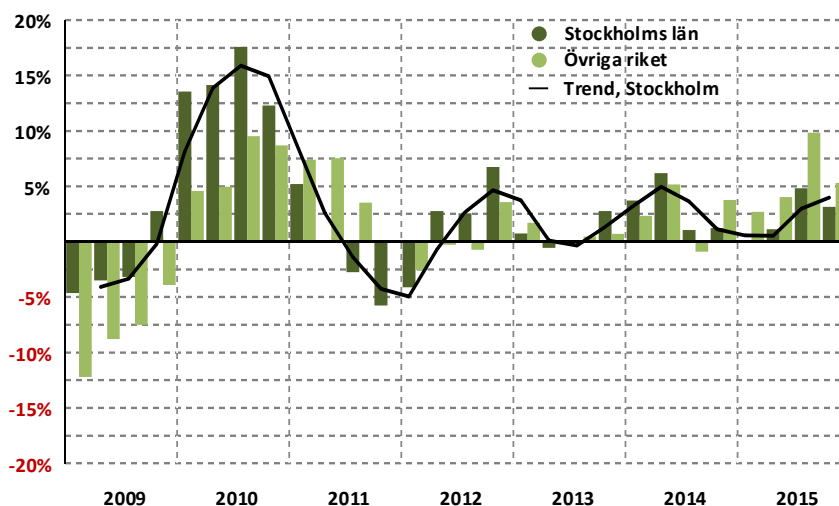

Diagram 19. Omsättning i näringslivet, utveckling på ett års sikt, fasta priser och kalenderkorrigerat. Källa: SCB (egen bearbetning)

Jämfört med övriga riket var utvecklingen däremot svagare såväl under det fjärde kvartalet som för helåret.

Övrigt i korthet

► Handelskammarens konjunkturindikator visar på dämpad konjunktur

Stockholms Handelskammares konjunkturindikator minskar från 105,8 till 101,8. Det tyder på en avmattning men konjunkturen är fortsatt starkare än normalt, men är för första gången sedan 2012 på en lägre nivå än i övriga riket.

Hushållen är mer pessimistiska och konfidensindikator sjunker till den lägsta nivån sedan 2012. Nedgången är bred och den bransch som går starkast är handeln där läget är fortsatt mycket starkare än normalt. Sysselsättningen förväntas öka, men förändringstakten är lägre än under det fjärde kvartalet 2015.

► Fortsatt stark nybilsregistrering

Under maj 2016 nyregistrerades 36 600 personbilar, en ökning med 17 procent jämfört med maj föregående år¹², se *diagram 20*. Uppgången kan till viss del bero på så kallad kalendereffekt eftersom maj 2016 har två arbetsdagar mer än motsvarande månad 2015. I Stockholms län nyregistrerades 10 500 personbilar vilket motsvarar en ökning på 19 procent. Det innebär att nybilsregistreringen har ökat 18 månader i rad. Sett till årets fem första månader beräknas den relativa ökningen till 12,5 procent i Stockholm och 10 procent i övriga riket, jämfört med motsvarande period 2015.

¹² I övriga riket (det vill säga riket exklusive Stockholms län) uppgick ökningen till 16 procent

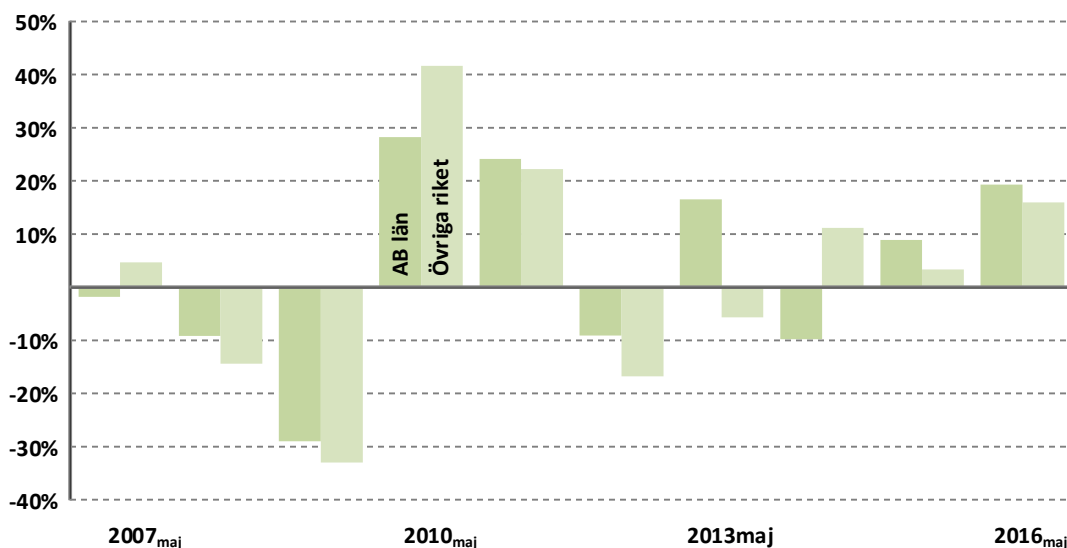

Diagram 20. Förändring på ett års sikt, nybilsregistrering i Stockholms län och övriga riket, maj månad för respektive år. **Källa:** SCB/Trafikanalys

► Sveriges BNP ökade med drygt fyra procent i årstakt

Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) ökade med (preliminära) 4,2 procent under det första kvartalet jämfört med samma kvartal året innan, se *diagram 21*. Jämfört med kvartalet innan (2014_{k4}) ökade BNP med säsongrensade 0,5 procent. Utvecklingen låg i linje med förväntningarna. Exporten var lägre än under det fjärde kvartalet och det var framförallt tjänsteexporten som hade en svag utveckling. Sammantaget drog exportnettot därmed ned BNP-tillväxten med 0,9 procentenheter. Hushållens konsumtionsutgifter och de fasta bruttoinvesteringarna ökade jämfört med fjärde kvartalet och lyfte BNP-tillväxten med vardera 0,5 procentenheter.

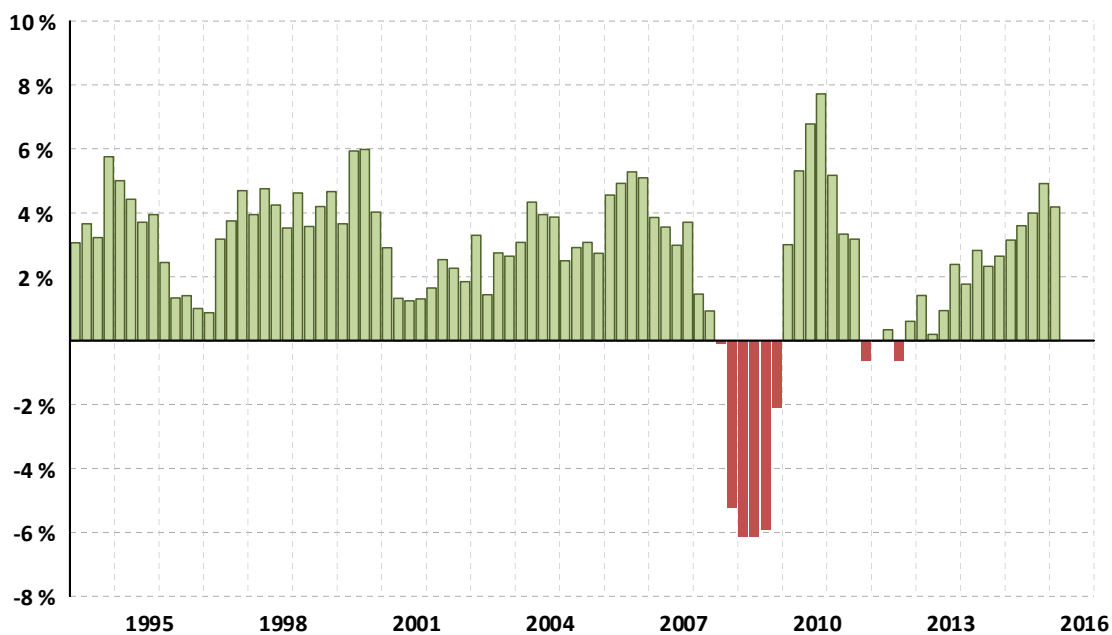

Diagram 21. BNP-tillväxt, volymförändringar i förhållande till motsvarande kvartal föregående år, 1994-2015. **Källa:** SCB

► 7 800 fler stockholmare under det första kvartalet

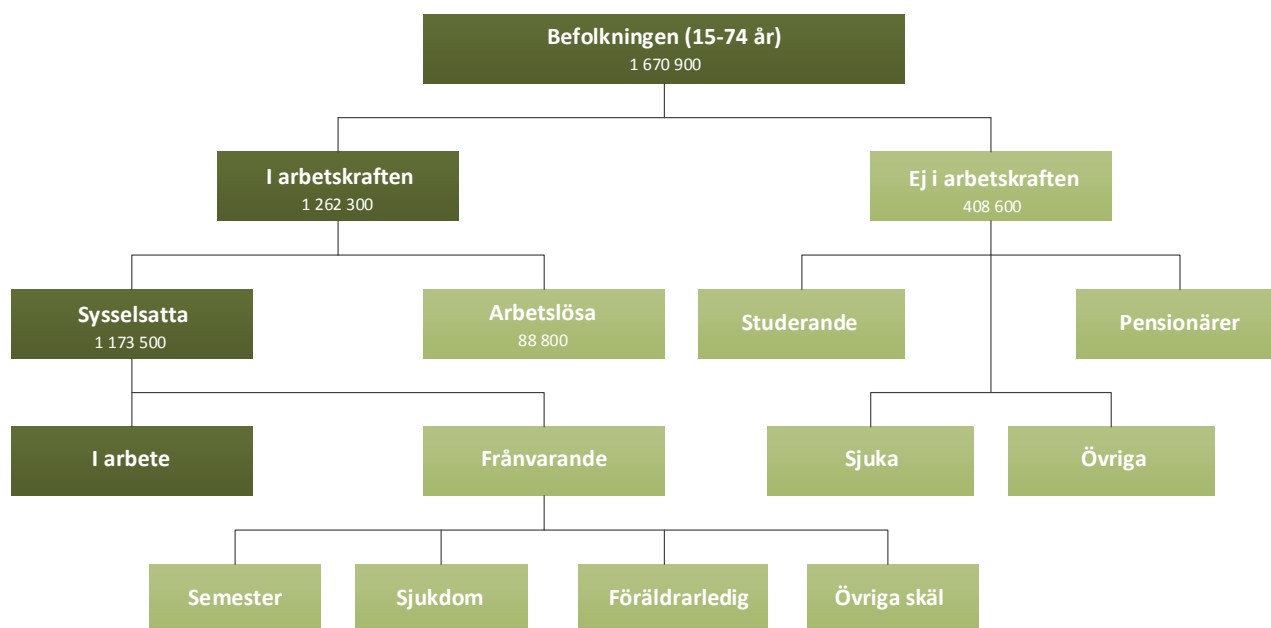
Under årets första kvartal ökade länets befolkning med 7 778 personer. Den sammanlagda ökningen i Västra Götaland och Skåne uppgick till knappt 7 300 och alla länen hade en positiv befolkningsutveckling. Den stora flyktingströmmen under 2015 kommer att få genomslag i befolkningsstatistiken först under slutet av året (och möjligtvis under 2017).

Länets samtliga 26 kommuner ökade sin befolkning under det första kvartalet, men Danderyd, Norrtälje och Vaxholm hade ett negativt födelseöverskott. Mest ökade befolkningen i Stockholm stad där ökningen uppgick till drygt 2 400, men räknat i förhållande till befolkningsstorleken var ökningen högst i Sigtuna, Sundbyberg och Järfälla. Se *bilaga 6* för övriga kommuner.

Bilaga 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 408 600 personer ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 262 300 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella ålderintervallet. Kvoten uppgår till 0,702 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 70,2 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under första kvartalet 2016 uppgick till 7 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal för befolkningen (15-74 år), Stockholms län, första kvartalet 2016.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställda. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning – presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär

insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och inte kan användas som en korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningens precision

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning. Det betyder att det finns en viss osäkerhet vid skattningarna (estimaten). Förändringar från ett år till ett annat i andelar på länsnivå når inte alltid upp till så kallad statistiskt signifikans men däremot i regel om vi t.ex. jämför Stockholm med övriga riket eller andra län. De skattade värden som redovisas ska ses som indikationer på utvecklingen.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingens statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom den bygger på antalet inskrivna som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, vilket innebär att nivån är lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15-74 år medan Arbetsförmedlingen har 16-64 år vilket ytterligare ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad. Begreppet andel/antal personer som saknar arbete omfattar såväl öppet arbetslösa som personer i program.

Revidering av AKU

I februari 2013 meddelade SCB att Arbetskraftsundersökningarnas tabellpaket och tidsserier uppdateras. Uppdateringen avser 2010-2012 och sker med anledning av en förbättrad beräkningsmetod. Skillnaderna mot tidigare publicerade uppgifter är i huvudsak marginella och ändrar inte beskrivningen av arbetsmarknaden och dess utveckling, men sysselsättning ligger något lägre och arbetslöshet marginellt högre. Jämförbarheten med perioden 2005-2009 är fortsatt god.

Bilaga 2 – Arbetslöshet och sysselsättning per län

Län	Arbetslöshet (%)			Sysselsättning (%)		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Stockholms	7,2	6,8	7	72,4	68,1	70,2
Uppsala	6,6	7,8	7,2	69,9	65	67,5
Sörmlands	9,3	8,8	9	62,9	61	61,9
Östergötland	8	8,4	8,2	67,5	60	63,7
Jönköping	6,5	6,6	6,6	71,8	64,8	68,4
Kronoberg	7,2	7,7	7,4	69,8	62,8	66,4
Kalmar	9	5,7	7,5	66,6	61,4	64,2
Gotlands	8,3	4,9	6,6	61,5	59,6	60,5
Blekinge	10,9	7,6	9,4	63,4	62,4	63
Skåne	10,7	8,2	9,5	64,6	62,6	63,6
Halland	5,1	6,5	5,7	74,4	64,9	69,6
V. Götaland	7,9	6,2	7,1	66,9	65,7	66,3
Värmland	8	7,2	7,6	63,3	60,9	62,1
Örebro	8,8	7,3	8,1	64	61,1	62,6
Västmanland	7,9	9,3	8,6	66	60,2	63,1
Dalarna	8,3	5	6,8	65,9	63,2	64,6
Gävleborg	12,2	7,8	10,1	59,8	58,3	59
Västernorrland	6,4	7,1	6,7	66,9	57,9	62,6
Jämtland	8,5	4,5	6,6	64,8	63,9	64,3
Västerbotten	7,6	5,2	6,5	65,9	63,8	64,9
Norrbottn	8,6	7,7	8,2	66	63,9	65

Tabell B2. Andel sysselsatta och arbetslösa per län, uppdelat på kvinnor och män, 2016_{K1}. **Källa:** SCB/AKU

Bilaga 3 – Arbetslösa i länets kommuner

Kommun	kvinnor (procent)			män (procent)		
	öppet arbetslösa	i program	totalt	öppet arbetslösa	i program	totalt
Botkyrka	5,9	5,7	11,6	5,6	4,9	10,4
Danderyd	1,6	0,5	2,1	1,6	0,5	2,1
Ekerö	1,6	0,8	2,4	1,6	0,6	2,2
Haninge	3,8	3,3	7,1	3,9	2,9	6,8
Huddinge	3,6	2,6	6,3	3,7	2,3	6,0
Järfälla	4,5	3,5	7,9	4,8	3,0	7,8
Lidingö	2,2	1,2	3,4	2,2	1,0	3,2
Nacka	2,8	1,5	4,3	3,1	1,5	4,6
Norrtälje	1,9	1,9	3,8	2,5	2,0	4,5
Nykvarn	2,0	1,4	3,5	1,9	1,9	3,7
Nynäshamn	2,9	2,8	5,7	2,5	2,8	5,3
Salem	2,2	2,3	4,5	2,0	1,8	3,9
Sigtuna	4,3	2,5	6,8	4,3	2,4	6,7
Sollentuna	3,0	1,8	4,8	2,9	1,7	4,6
Solna	2,8	1,4	4,2	2,9	1,3	4,2
Stockholm	3,3	2,4	5,7	3,7	2,4	6,1
Sundbyberg	4,3	2,7	7,0	4,2	2,5	6,6
Södertälje	6,3	10,5	16,8	5,4	7,4	12,9
Tyresö	2,5	1,3	3,8	2,6	1,2	3,8
Täby	1,8	0,6	2,4	2,1	0,6	2,7
Upplands-Bro	3,6	2,6	6,2	3,4	2,5	5,9
Upplands Väsby	3,8	2,2	6,0	3,5	2,2	5,7
Vallentuna	1,2	0,8	2,0	1,7	0,8	2,4
Vaxholm	1,8	0,7	2,5	2,0	0,6	2,6
Värmdö	2,3	1,1	3,4	2,2	1,2	3,5
Österåker	2,3	0,9	3,2	2,3	1,1	3,3

Tabell B3. Andel öppet arbetslösa och andel i program med aktivitetsstöd i förhållande till arbetskraften i länets kommuner, maj 2016. **Källa:** Arbetsförmedlingen

Bilaga 4 – Nystartade företag i länets kommuner

Kommun	2016 (jan-maj)	2015 (jan-maj)	Δ (antal)
Botkyrka	236	233	3
Danderyd	218	151	67
Ekerö	118	92	26
Haninge	277	258	19
Huddinge	311	267	44
Järfälla	218	149	69
Lidingö	177	182	-5
Nacka	384	339	45
Norrtälje	194	170	24
Nykvarn	34	36	-2
Nynäshamn	83	51	32
Salem	41	49	-8
Sigtuna	171	135	36
Sollentuna	274	218	56
Solna	364	286	78
Stockholm	6 551	5924	627
Sundbyberg	152	135	17
Södertälje	306	189	117
Tyresö	143	121	22
Täby	256	248	8
Upplands Väsby	153	96	57
Upplands-Bro	77	62	15
Vallentuna	99	88	11
Vaxholm	43	46	-3
Värmdö	144	166	-22
Österåker	172	136	36

Tabell B4. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2016 och 2015 för perioden januari till maj. **Källa:** Bolagsverket

Bilaga 5 – Konkurser i länets kommuner

Kommun	2015 (jan-maj)	2016 (jan-maj)	Differens
Upplands Väsby	16	11	-5
Vallentuna	10	7	-3
Österåker	10	9	-1
Värmdö	16	8	-8
Järfälla	14	11	-3
Ekerö	10	10	0
Huddinge	28	22	-6
Botkyrka	13	21	8
Salem	3	3	0
Haninge	20	26	6
Tyresö	11	5	-6
Upplands-Bro	5	2	-3
Nykvarn	5	3	-2
Täby	18	24	6
Danderyd	12	17	5
Sollentuna	17	15	-2
Stockholm	534	592	58
Södertälje	21	13	-8
Nacka	24	27	3
Sundbyberg	11	11	0
Solna	36	14	-22
Lidingö	6	9	3
Vaxholm	4	2	-2
Norrtälje	10	15	5
Sigtuna	15	12	-3
Nynäshamn	4	13	9
Stockholms län	873	902	-29

Tabell B5. Antal nystartade företag i länets kommuner, 2015 och 2016 för perioden januari till maj. **Källa:** Bolagsverket

Bilaga 6 – Konkurer i länets kommuner

Kommun	Befolkning	Folkökning	Födelseöverskott	Flyttnetto ¹³ , inrikes	Flyttnetto, utrikes	Justering
Botkyrka	89 583	158	106	-215	257	10
Danderyd	32 427	6	-26	11	20	1
Ekerö	27 005	21	14	-11	15	3
Haninge	84 252	386	141	39	205	1
Huddinge	105 566	255	161	-145	211	28
Järfälla	72 958	529	127	295	110	-3
Lidingö	46 414	112	15	56	40	1
Nacka	98 333	347	159	47	137	4
Norrtälje	58 759	90	-43	59	74	0
Nykvarn	10 234	42	14	25	2	1
Nynäshamn	27 552	52	11	10	30	1
Salem	16 525	99	15	66	16	2
Sigtuna	45 227	441	110	229	105	-3
Sollentuna	70 500	249	64	89	97	-1
Solna	76 613	455	208	63	177	7
Stockholm	925 934	2 418	1 697	-1 096	1 757	60
Sundbyberg	46 502	392	108	139	146	-1
Södertälje	93 482	280	73	-104	307	4
Tyresö	46 482	305	53	199	46	7
Täby	68 461	180	37	60	79	4
Upplands Väsby	42 935	274	13	195	62	4
Upplands-Bro	25 972	183	51	98	29	5
Vallentuna	32 417	37	46	16	-24	-1
Vaxholm	11 407	27	-2	20	7	2
Värmdö	41 321	214	71	130	12	1
Österåker	42 356	226	39	144	39	4

Tabell B6. Befolkningsförändring i länets kommuner, första kvartalet 2016. **Källa:** SCB

¹³ För kommuner inkluderas även in- och utflyttning till andra Stockholmskommuner